

zkoumání podobného druhu jest irrelevantní pro otázku, je-li nař. rozhodnutí zákonným.

Z uvedeného je tedy zřejmo, že stížnosti, které samy doznávají, že čsl. státní občanství bylo st-lům uděleno teprve výnosy min. vnitra z 12. července 1928 a že doba ztrávená před nabytím čsl. státního občanství v činné veřejné duchovní správě byla jim řádně započítána do služební doby, a nepopírají jinak, že by číselná výměra přeplatků nebyla správná a nerozvinují ani otázku, že by snad st-lům náležely kongruové doplňky za dobu delší (t. j. po případě již ode dne data výnosů min. vnitra nebo ode dne jejich doručení a nikoliv teprve ode dne složení státoobčanské přísahy), jsou bezdůvodné a bylo je proto zamítnouti.

Č. 11.451.

Pojištění pensijní: * Obchodními pomocníky podle § 73 lit. a) živ. řádu, povinnými pensijním pojištěním podle § 1 odst. 1 č. 4 věta 2 pens. zák. č. 26/1929 Sb., jest rozuměti pomocníky, zaměstnané převážně živn. odbytem zboží nehledíc na povahu živnosti.

(Nález ze dne 29. září 1934 č. 4732.)

V ě c: Firma »Zemka«, zemědělské podniky pro zpeněžení a zužitkování dobytka a zvěře, spol. s r. o. v Praze proti ministerstvu sociální péče o pensijní pojištění.

V ý r o k: S t í ž n o s t i s e z a m í t a j í p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Výměry ze..... prohlásila úřadovna A Všeobecného pensijního ústavu v Praze uzenářskou krámskou Josefu J. a prodavačky Květoslavu B. v jejich zaměstnání u stěžující si firmy od 10. března 1930, 17. května 1929, 15. července 1929, 25. března 1930 a od 9. června 1930, za povinné pojištěním podle zák. z 21. února 1929 č. 26 Sb.

K odvolání stěžující si firmy zem. úřad v Praze zrušil v odpor vzaté výměry a vyslovil, že uvedené zaměstnankyně pensijnímu pojištění nepodléhají v podstatě z důvodu, že jejich činnost (prodávají různé druhy uzenářského zboží za ceny pevně stanovené, zboží nedoporučují, peníze nepřijímají a jsou též zaměstnány úklidem, při čemž převládá prodej uzenářského zboží) nelze hodnotiti jako kupeckou ve smyslu zák. č. 20 ř. z. z r. 1910, jež vyžaduje určitých znalostí, výcviku a zdatnosti, a nelze jmenované zaměstnankyně pokládati ani za obchodní pomocnice podle § 73 lit. a) živn. ř., ježto nebyly zaměstnány v obchodě zřízeném podle § 38 živn. ř., nýbrž ve výrobní živnosti, takže nepodléhají pojištění ani podle § 1 odst. 4 pens. zák. č. 26/1929 Sb.

Nař. rozhodnutími zrušilo však min. soc. péče k odvolání úřadovny rozhodnutí zem. úřadu a vyslovilo, že jmenované zaměstnankyně ve sporné době pensijní pojistné povinnosti podléhaly. V důvodech řečeno, že uvedené osoby nelze ovšem pokládati za zaměstnance, konající práce po rozumu zák. o obch. pomocnících ve smyslu § 1 odst. 1 č. 4 věty první pens. zák. č. 26/29 Sb., jest je však pokládati za obchodní pomocníky podle § 73 lit. a) živn. řádu. Pojem obchodního pomocníka podle živn. řádu nelze vykládati úzce v tom smyslu, že by jimi byly pouze osoby zaměstnané v živnostech obchodních podle § 38 živn. řádu. Usta-

novení § 73 živn. ř. mluví o pomocných silách v živnostech vůbec a nerozeznává mezi živnostmi obchodními a výrobními (srov. Budw. A 4858/06). K tomu přistupuje, že i za platnosti pens. zák. č. 26/29 Sb. je pro pojistnou povinnost zaměstnance směrodatným nikoli druh závodu, v němž se zaměstnání vykonává, nýbrž způsob zaměstnání (konání prací převážně duševních ve smyslu odst. 2 § 1 nebo příslušnost zaměstnance — hledíc k jeho zaměstnání — k některé z kategorií sub č. 1—6 odst. 1 téhož paragrafu). Ostatně již z textace ustanovení § 1 odst. 1 č. 4 pens. zák. (obrat »dále«) třeba usuzovati, že zákonodárce vztahuje pojistnou povinnost i na osoby, které nemají ve svém zaměstnání kupecké zdatnosti, jaká náleží k pojmu prací kupeckých. Vzhledem k tomu dlužno pojem obchodního pomocníka podle živn. řádu vykládati v tom smyslu, že takovými pomocníky jsou všechny osoby, které jsou převážně zaměstnány živn. odbytem zboží, t. j. podrobiti pojistné povinnosti všechny prodavače vůbec, pokud jsou živn. pomocníky bez ohledu na to, zda mají kupeckou zdatnost či nikoli. Živn. pomocníkem pak rozumí ustálená judikatura osobu, jejíž zaměstnání náleží k podstatě živnosti a nespočívá toliko v podřízených pracích pomocných. Že živn. odbytem zboží nelze za takové podřízené práce pomocné pokládati, je zřejmé. Poněvadž osoby, o které jde, jsou ve sporné době zaměstnány převážně živn. odbytem zboží, jsou obchodními pomocníky podle § 73 lit. a) živn. řádu a podléhají proto pojistné povinnosti podle § 1 odst. 1 č. 4 věta druhá pens. zák.

O stížnostech na tato rozhodnutí uvážil nss toto:

Podle ustanovení § 1 odst. 1 č. 4 pens. zák. z 21. února 1929 č. 26 Sb. jsou pojištěním povinni zaměstnanci, kteří vykonávají práce po rozumu zák. o obchodních pomocnících ze 16. ledna 1910 č. 20 ř. z. nebo zák. z 31. ledna 1922 č. 34 Sb., dále obchodní pomocníci podle § 73 lit. a) živn. řádu, případně § 101 lit. a) živn. zák. pro území Slov. a Podk. Rusi nebo obchodní učňové podle § 73 lit. c) živn. řádu, případně § 101 lit. c) živn. zák. pro území Slov. a Podk. Rusi.

Žal. úřad uznal na pojistnou povinnost uvedených osob podle 2. věty právě cit. předpisu, jež podrobuje pensijní povinnosti obchodní pomocníky podle § 73 lit. a) živn. řádu. Tento předpis stanoví pak, že pomocnými pracovníky rozumějí se v tomto zákoně všechny osoby pracovní, které při živn. podnicích jsou v pravidelném zaměstnání, bez rozdílu věku a pohlaví, a to: a) pomocníci (obchodní pomocníci, tovaryši, sklepníci, kočí při živnostech dopravních a pod.).

Na sporu je pak otázka, co sluší rozuměti obchodními pomocníky podle právě uvedených předpisů. Žal. úřad rozumí jimi osoby, zaměstnané převážně živn. odbytem zboží bez ohledu o jakou živnost jde, kdežto stížnosti prohlašují za obchodní pomocníky jen pomocníky, zaměstnané v obchodních živnostech podle § 38 živn. ř.

Stížnostem nebylo možno přisvědčiti. K jejich vývodům jest předem poznamenati, že pro vymezení pojmu obchodního pomocníka podle 2. věty § 1 odst. 1 pens. zák. nelze nic vytěžiti ze souvislosti této věty s větou 1 a 3 a že obsah těchto vět nemůže vůbec přicházeti v úvahu pro výklad pojmu obchodního pomocníka podle 2. věty. Právě tato věta, že pojištěním jsou povinni dále obchodní pomocníci podle § 73 lit. a) živn. řádu; odkazuje se tu tedy k § 73 živn. řádu, a poněvadž se v tomto

předpisu výslovně mluví o obchodních pomocnících, jest zřejmo, že pensijní zákon nevytváří nového pojmu obchodního pomocníka, nýbrž poukazem na § 73 lit. a) živn. řádu přijímá onen rozsah pojmu obchodního pomocníka, jak právě se jeví v hranicích § 73 živn. řádu. Jest proto přihlédnutí jen k tomu, co obchodním pomocníkem rozumí posléze uvedený předpis.

Jak již nahoře bylo uvedeno, stanoví se tu, že pomocnými pracovníky rozumějí se v tomto zákoně všechny osoby pracovní, které při živn. podnicích jsou v pravidelném zaměstnání, bez rozdílu věku a pohlaví, a to: a) pomocníci (obchodní pomocníci, tovaryši, sklepníci, kočí při živnostech dopravních a pod.) atd. Podle toho jsou obchodní pomocníci, zde jmenovaní, určitou kategorií živn. pomocníků a jsou tu uvedeni příkladmo vedle kategorií jiných, a to vedle tovaryšů, sklepníků a kočí. Všem těmto třem posléz uvedeným kategoriím jest společno, že základní znak příslušenství k nim jest určován zaměstnáním osoby pracovní, to jest povahou její činnosti v živn. podniku. Již tento poznatek jest důležitou pomůckou, jak vykládati výraz obchodní pomocníci jako kategorie pomocných pracovníků podle § 73 lit. a) živn. řádu, a vedl by k tomu, že kritérium příslušenství ke kategorii obchodních pomocníků bylo by rovněž hledati v povaze zaměstnání osoby pracovní, nikoli v povaze živn. podniku. Že tomu tak skutečně jest, vidno pak z toho, že tam, kde zákonodárce chtěl při vymezení určité kategorie pomocnické vzít zřetel na povahu živn. podniku, dovedl to zcela jasně vyjádřiti, jako u kategorie »kočí při živnostech dopravních«. Takové distinkce nečiní však zákon u obchodních pomocníků, neboť nepraví, že pomocnými pracovníky podle tohoto zák. jsou pomocníci při živnostech obchodních, zejména při obchodních živnostech podle § 38 živn. řádu, a jest pak na snadě úsudek, že moment povahy živn. podniku zákonodárce do pojmu obchodního pomocníka vnést nechtěl. Naopak nutno vzhledem k zcela všeobecnému označení »obchodní pomocníci« míti za to, že živn. řád chtěl pod tento výraz zahrnouti všechny pomocníky, zaměstnané při obchodu vůbec, uváží-li se, že živnostník, mající výrobní živn. oprávnění, jest oprávněn své výrobky bez omezení sám prodávati (§ 37 odst. 3 živn. řádu). Nezbývá pak jiný závěr, než onen, který již nahoře byl naznačen, že totiž pojem obchodního pomocníka jest určován činností osoby pracovní bez ohledu na povahu živn. podniku, takže za obchodního pomocníka ve smyslu § 73 lit. a) živn. řádu jest pokládati pracovní osobu, jež v živn. podniku jest pravidelně zaměstnána odbytem zboží.

Závěru tomu nevadí skutečnost, na kterou stížnosti poukazují, uvádějice, že v § 73 lit. a) živn. řádu jsou vedle obchodních pomocníků uvedeni také sklepníci a kočí při živnostech dopravních, kteří jsou rovněž pomocníky při zprostředkování oběhu statků a byli by proto zahrnuti již v pojmu obchodních pomocníků a bylo pak nadbytečno zvláště je uváděti. Neboť v cit. § 73 lit. a) jsou příkladmo uvedeny některé význačné kategorie pomocníků, jimiž chtěl zákonodárce jen blíže demonstrovati pojem pomocníka, aniž chtěl určovati vzájemný poměr jednotlivých kategorií, co pak se týče zvláště sklepníků a kočí (při živnostech dopravních), byly tyto kategorie v demonstrativním výpočtu živn. pomocníků uvedeny úmyslně proto, poněvadž podle výslovného ustanovení

živn. řádu z r. 1859 č. 227 ř. z. (před novelisací v dnešním znění) nebyli sklepníci a kočí za živn. pomocníky pokládáni. Není proto ani onen poukaz stížností způsobilý dovoditi, že obchodními pomocníky podle § 73 lit. a) živn. ř. jest rozuměti pomocníky, zaměstnané jen při živnostech obchodních podle § 38 živn. řádu.

Č. 11.452.

Pojištění pensijní: Podléhá prodavačka v uzenářském obchodě pojistné povinnosti podle zák. č. 26/1929 Sb.?

(Nález ze dne 29. září 1934 č. 5809.)

P r e j u d i k a t u r a: srov. Boh. A 11.451 a 11.447/34.

V ě c: Firma Josef Ch. v P. proti ministerstvu sociální péče o pensijní pojištění.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Výměrem z 29. dubna 1931 zrušil zem. úřad v Praze výměr úřadovny A Všeobecného pensijního ústavu v Praze o pojistné povinnosti Antonie E., zaměstnané u stěžující si firmy, za dobu od 20. srpna 1928 do 7. srpna 1929 podle zák. č. 89/20 Sb. a č. 26/29 Sb. a vyslovil, že Antonie E. ve sporné době pojistné povinnosti nepodléhala.

Odvolání, jež proti tomuto rozhodnutí podala jednak Antonie E., jednak zmíněná úřadovna, min. soc. péče nař. rozhodnutím částečně vyhovělo a měníc v odpor vzaté rozhodnutí vyslovilo, že Antonie E. podléhala pojistné povinnosti pouze v době od 1. ledna 1929 do 7. srpna 1929 podle zák. č. 26/29 Sb. V důvodech tohoto rozhodnutí je uvedeno: Skutkové zjištění rozhodnutí vzatého v odpor doplňuje min. na základě seznání zaměstnankyně Antonie E., svědeckých výpovědí a částečně i seznání firmy v tom směru, že Antonie E. kromě prodeje uzenářského zboží obstarávala též — a sice střídavě s ostatními prodavačkami — úklid krámských pultů a konala pochůzky pro zboží do dílny, že však v její činnosti převládal časově prodej zboží. Při svých vlastních pracích dozorovala současně na jednu mladší krámskou a 2 učednice. Vrchní dohled nad všemi zaměstnanci vedl obchodvedoucí (vrchní krámský). Vycházejíc z těchto zjištění, ztotožňuje se min. i s tou částí rozhodovacích důvodů, pokud se jimi práce konané E.-ovou se zřetelem k zák. č. 20/1910 ř. z. neuznávají jako služby kupecké, vyžadující zvláštních znalostí, výcviku a pohotovosti. Nelze proto považovati E.-ovou za zaměstnance, konajícího práce po rozumu zák. o obchodních pomocnících ani ve smyslu § 1 odst. 2 b) zák. č. 89/1920 Sb., ani podle § 1 odst. 1 č. 4 (věta první) zák. č. 26/1929 Sb. Stejně jest přisvědčiti rozhodnutí v odpor vzatému i v tom směru, že příležitostný dozor Ant. E. nad jednou prodavačkou a dvěma učednicemi, který časově i významem ustupoval do pozadí oproti vlastní prodejní činnosti, nezakládá pojistnou povinnost; takový dozor nelze kvalifikovati ani jako odborný dozor podle § 1 odst. 1 č. 6 a) pens. zák. č. 26/1929 Sb., ani jako pravidelný dozor podle § 1 odst. 1 lit. a) zák. č. 89/1920 Sb., jak nutno vzhledem ke sporné době dodat. Min. soc. péče nesouhlasí s rozhodnutím zem. úřadu, pokud vylučuje E.-ovou od 1. ledna 1929 z pojistné povinnosti